

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 10 25
COM(2024) 480 final

2024/0284 (BUD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti paramą
Vokietijai ir Italijai dėl 2024 m. kilusių potvynių**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Šis sprendimas yra priimamas dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo (toliau – ESSF) lėšų mobilizavimo pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002¹ (toliau – ESSF reglamentas) siekiant skirti 116 031 553 EUR paramą Vokietijai ir Italijai dėl 2024 m. įvykusios stichinės nelaimės (potvynių).

Kartu su šiuo lėšų mobilizavimo pasiūlymu priimamas asignavimų perkėlimo dokumentas DEC Nr. 14/2024, kuriuo siūloma perkelti 116 031 553 EUR sumą iš Europos solidarumo rezervo (ESR) rezervo eilutės į ESSF veiklos biudžeto eilutę ir įsipareigojimų, ir mokėjimų asignavimams.

2. INFORMACIJA IR SĄLYGOS

2.1 Didelė nelaimė Vokietijoje. Potvyniai pietų Vokietijoje 2024 m. gegužės mėn.

2024 m. gegužės 30 d. Vokietijoje siautė liūtys, dėl kurių birželio mėn. pradžioje pietų Vokietijoje kilo didžiulis potvynis.

Vėliau Vokietija paprašė Europos Sąjungos solidarumo fondo finansinės paramos.

- (1) 2024 m. rugpjūčio 20 d. Vokietija pateikė paraišką prašydama ESSF finansinės paramos gelbėjimo ir atstatymo veiksams po 2024 m. gegužės mėn. pietų Vokietijoje kilusių potvynių finansuoti.
- (2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Vokietija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2024 m. gegužės 30 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.
- (3) Tai stichinė nelaimė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.
- (4) Nelaimės padarytus bendrus tiesioginius nuostolius Vokietijos valdžios institucijos įvertino 4 139,9 mln. EUR. Komisija sutiko, kad tikėtina bendros tiesioginės žalos suma yra 4 131,6 mlrd. EUR. Ši suma viršija Vokietijai didelės stichinės nelaimės atveju taikomą ribinę vertę – 3 mlrd. EUR 2011 m. kainomis, t. y. 3,8 mlrd. EUR 2024 m. kainomis. Todėl pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį nelaimė laikoma didele stichine nelaime.
- (5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksams finansuoti.
- (6) Vokietija neprašė išmokėti avanso pagal ESSF reglamento 4a straipsnį.
- (7) 2024 m. gegužės 30 d. liūtys siautė Bavarijos ir Badeno-Viurtembergo federalinėse žemėse ir birželio mėn. pradžioje jos sukėlė didžiulius potvynius pietų Vokietijoje.

¹ 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą, (OL L 311, 2002 11 14, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>) su pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 661/2014 (OL L 189, 2014 6 27, p. 143, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/661/oj>) ir 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 461/2020 (OL L 99, 2020 3 31, p. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj>).

Daugelyje vietų vandens lygis pasiekė rekordinį lygį, o 18-oje Bavarijos rajonų paskelbta nepaprastoji padėtis. Dėl potvynio žuvo 6 žmonės ir sugadintos kelios užtvankos regione, todėl reikėjo evakuoti kelias savivaldybes ir vykdyti gelbėjimo misijas. Potvyniai ir nuolaužų srautas apgadino tiltus, geležinkelių tinklus ir kelius, o tai turėjo įtakos sausumos kelionėms nukentėjusiose teritorijose. Labai nukentėjo traukinių eismas ir vienu atveju po nuošliaužos nuo bėgių nuriedėjo 185 keleivius vežęs greitasis traukinys.

- (8) Vokietijos valdžios institucijos pagalbos pagal Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą (SCSM) neprašė.
- (9) Vokietija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 235 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 132 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį išlaidų dalis – 72,9 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Trečia pagal dydį išlaidų dalis susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo paslaugomis ir sudaro 27,5 mln. EUR. Su nelaimės ištiktos teritorijos valymu susijusios išlaidos sudaro 2,6 mln. EUR.
- (10) Direktyva 2007/60/EB² į Vokietijos teisę buvo visiškai perkelta Vandentvarkos įstatymu. Įstatymo įgyvendinimas prižiūrimas žemių lygmeniu.
- (11) Paraiškos pateikimo dieną Vokietijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.
- (12) Vokietijos valdžios institucijos nurodė, kad dažniausiai apdrausta žala privatiems namų ūkiams ir įmonėms, o nuo žalos viešajam sektoriui nebuvo apsidrausta. Taigi Vokietijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančios išlaidos būtų padengtos draudimu.

2.2 Regioninė nelaimė Italijoje. Potvyniai Aostos slėnio regione

2024 m. birželio 29 d. Italija nukentėjo nuo smarkių audrų, dėl kurių Aostos slėnio autonominiame regione išsiliejo upės ir upeliai.

Po to Italija paprašė ESSF finansinės paramos.

- (1) 2024 m. rugsėjo 20 d. Italija pateikė paraišką gauti ESSF finansinę paramą gelbėjimo ir atstatymo veiksams po 2024 m. birželio 29 d. autonominiame Aostos slėnio regione kilusių potvynių finansuoti.
- (2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Italija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2024 m. birželio 29 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.
- (3) Tai stichinė nelaimė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.
- (4) Paraiškoje įvykis pateikiamas kaip regioninė stichinė nelaimė pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 3 dalį, t. y. bet kuri stichinė nelaimė, dėl kurios reikalavimus

² 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo, OL L 288, 2007 11 6, p. 27.

atitinkančios valstybės NUTS 2 lygmens regione padaryta tiesioginė žala viršija 1,5 % to regiono bendrojo vidaus produkto (BVP). Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Italijos valdžios institucijos įvertino 158,39 mln. EUR. Ši suma viršija nurodytą regioninės nelaimės atveju taikytiną ribą, kuri Aostos slėnio regionui 2024 m.³ sudarė 71,05 mln. EUR.

- (5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksams finansuoti.
- (6) Italija neprašė išmokėti avanso pagal ESSF reglamento 4a straipsnį.
- (7) 2024 m. birželio 29 d. per smarkias audras iškrito daug kritulių, dėl kurių išsiliejo upės ir upeliai. Potvyniai padarė didelę žalą infrastruktūrai, sutrikdė paslaugų teikimą ir atskyrė autonominio Aostos slėnio regiono bendruomenes. Nuo potvynių nukentėjo 58 % Aostos slėnio savivaldybių. Paveiktas žemės plotas sudaro apie 66 % viso regiono ploto. Labiausiai nukentėjo Emavilio, Konjės ir Valtournenčės savivaldybės. Nuo nelaimės tiesiogiai nukentėjo daugiau kaip 52 000 gyventojų ir 4 800 įmonių.
- (8) Italijos valdžios institucijos pagalbos pagal Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą (SCSM) neprašė. Tačiau Italijos civilinės saugos departamentas nuolat informavo Europos Komisijos Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų generalinio direktorato Reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą apie nelaimės valdymo darbų eigą.
- (9) Italija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 39 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 26,3 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį išlaidų dalis – 10 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 1,7 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu. Su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis susijusi išlaidų dalis sudaro 0,7 mln. EUR.
- (10) Italija perkėlė Direktyvą 2007/60/EB į nacionalinę teisę priėmusi 2010 m. vasario 23 d. Įstatymo galią turintį dekretą Nr. 49, kuriame nurodyta, kad turi būti priimti pagal tą teisės aktą nustatyti teritorijų potvynių grėsmės žemėlapiai ir potvynių rizikos žemėlapiai. Be to, iki 2015 m. gruodžio 22 d. buvo patvirtintas pagal upių baseinų rajonus suskirstytas potvynių rizikos valdymo planas.
- (11) Paraiškos pateikimo dieną Italijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.
- (12) Italijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

³ Paraiška pateikta 2024 m., todėl taikytina yra 2024 m. riba.

2.3 Išvada

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir įvertinusi pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad Vokietijos ir Italijos pateiktose paraiškose nurodytos nelaimės atitinka ESSF reglamente nustatytas ESSF lėšų mobilizavimo sąlygas.

3. FINANSAVIMAS

2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa⁴, (toliau – DFP reglamentas) numatyta galimybė mobilizuoti ESSF lėšas iš solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervo (SEAR). ESSF lėšų mobilizavimo iš SEAR sąlygos nustatytos 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo⁵, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo 10 punkte.

Pagrindinė ESSF įsteigimo priežastis – solidarumas, todėl Komisija laikosi požiūrio, kad pagalba turėtų būti progresinė. Todėl ESSF lėšų mobilizavimo ribą, taikomą **didelės stichinės nelaimės** atveju (t. y. 0,6 proc. BNP arba 3 mlrd. EUR 2011 m. kainomis, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių sumų mažesnė, plg. ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį), viršijančiai žalos daliai padengti reikėtų skirti didesnio intensyvumo pagalbą nei žalos daliai, kuri tos ribos nesiekia. Tai reiškia, kad pagalbos suma šaliai, nukentėjusiai nuo nelaimės, atitinkančios didelės stichinės nelaimės sąlygas, yra apskaičiuojama sudedant dvi sumas: 2,5 % visos tiesioginės žalos, kuri nesiekia ribos, ir 6 % bendros tiesioginės žalos dalies, viršijančios ribą.

Pagalbos norma, taikoma pagalbos dėl **regioninių stichinių nelaimių**, kurios neviršija nacionalinės ribinės vertės, sumoms nustatyti, yra 2,5 proc. bendros tiesioginės žalos.

Pagalbos apskaičiavimo metodika nustatyta 2002–2003 m. ESSF metinėje ataskaitoje ir patvirtinta Europos Parlamento bei Tarybos. Todėl Komisija siūlo biudžeto valdymo institucijai pagal Vokietijos ir Italijos paraiškas mobilizuoti šias sumas:

⁴ OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

⁵ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Nelaimė	Bendra tiesioginė žala (EUR)	Nelaimei taikoma ribinė vertė (EUR)	2,5 % bendros tiesioginės žalos, nesiekiančios didelės nelaimės ribinės vertės (EUR)	6 % tiesioginės žalos, viršijančios didelės nelaimės ribą (EUR)	2,5 % bendros tiesioginės žalos (EUR)	Bendra siūlomos pagalbos suma (EUR)	Avansas (EUR)	Mokėtinas likutis (EUR)
Potvynis Vokietijoje (didelė nelaimė)	4 131 673 024	3 880 820 000	97 020 500	15 051 181	n. d.	112 071 681	n. d.	112 071 681
Italija (Aostos slėnis) – potvynis (regioninė nelaimė)	158 394 907	71 054 400	n. d.	n. d.	3 959 872	3 959 872	n. d.	3 959 872
IŠ VISO						116 031 553	n. d.	116 031 553

2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765⁶, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa, solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR) padalytas į dvi atskiras priemones: Europos solidarumo rezervą ir neatidėliotinos pagalbos rezervą. Europos solidarumo rezervo metinė suma siekia 1 016 mln. EUR (2018 m. kainomis, t. y. 1 144,2 mln. EUR 2024 m. kainomis) ir bus naudojama paramai reaguojant į ekstremaliąsias situacijas, kurioms galima panaudoti ESSF, teikti.

Laikantis ESSF reglamento 3 straipsnio 7 dalyje ir DFP reglamento 9 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, kiekvienų metų spalio 1 d. turi būti likę 25 % metinių ESSF asignavimų (t. y. 286 mln. EUR 2024 m.).

Galiausiai, pagal ESSF reglamento 4a straipsnio 4 dalį 50 mln. EUR suma jau įtraukta į 2024 m. ES bendrąjį biudžetą (įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimams) galimiems avansams mokėti.

Todėl didžiausia suma, kurią šiuo metu ESSF gali panaudoti iš 2024 m. Europos solidarumo rezervo asignavimo, įskaitant avansus, yra 297 420 718 EUR. Ji leidžia patenkinti šio mobilizavimo mokėjimų poreikius.

2024 m. ESSF turima suma	
Visa metinė 2024 m. ESSF asignavimų suma (įsk. spalio 1 d. dalį)	1 144 181 018
Avansams rezervuoti kreditai (–)	50 000 000
Pagal pirmą sprendimą dėl lėšų mobilizavimo sutelkta suma ⁷ (–)	796 760 300
Mobilizavimui skirta suma (išsk. avansus)	297 420 718
Pagal antrą sprendimą dėl lėšų mobilizavimo siūloma sutelkti suma	116 031 553
Suma, kurią dar galima panaudoti išankstiniais mokėjimams	12 926 996

⁶ 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>).

⁷ COM(2024) 325

Likusi suma būsimums paraiškoms (įsk. avansus)	194 316 161
--	-------------

Informacinė pastaba: 2024 m. iš 50 mln. EUR, jau įtrauktų į 2024 m. ES bendrąjį biudžetą avansams, Komisija jau išmokėjo Graikijai 25 382 237 EUR avansą dėl ciklono Danieliaus sukeltų potvynių, ir 11 690 767 EUR avansą Prancūzijai dėl potvynių buvusiam Šiaurės-Pa de Kalė regione. Todėl likusi avansams turima suma yra 12 926 996 EUR. Be šios sumos, likusios turimos lėšos sudaro 297 420 718 EUR, todėl bendra likusių turimų lėšų suma yra 310 347 714 EUR. Priėmus šį sprendimą dėl lėšų mobilizavimo, likusios turimos lėšos sudarys 194 316 161 EUR. Pagal DFP reglamento 9 straipsnio 2 dalį bet kuri 2024 m. nepanaudota metinės sumos dalis gali būti panaudota 2025 m.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti paramą
Vokietijai ir Italijai dėl 2024 m. kilusių potvynių**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdami į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą⁸, ypač į jo 4 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa⁹, ypač į jo 9 straipsnį,

atsižvelgdami į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹⁰, ypač į jo 10 punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos solidarumo fondo (toliau – Fondas) tikslas – suteikti Sąjungai galimybę greitai, veiksmingai ir lanksčiai reaguoti nelaimės atvejais, kad būtų parodytas solidarumas su didelių ar regioninių stichinių nelaimių ištiktų arba didelio masto ekstremaliojoje visuomenės sveikatos situacijoje atsidūrusių regionų gyventojais;
- (2) Fondas negali viršyti Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765¹¹, 9 straipsnyje nustatytų viršutinių ribų;
- (3) 2024 m. rugpjūčio 20 d. Vokietija pateikė paraišką mobilizuoti Fondo lėšas po 2024 m. gegužės mėn. potvynių pietų Vokietijoje;
- (4) 2024 m. rugsėjo 20 d. Italija pateikė paraišką mobilizuoti Fondo lėšas dėl 2024 m. birželio 29 d. autonominiame Aostos slėnio regione kilusių potvynių;
- (5) išvardytosios paraiškos tenkina finansinės paramos teikimo Fondo lėšomis sąlygas, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 2012/2002 4 straipsnyje;

⁸ OL L 311, 2002 11 14, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

⁹ OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

¹⁰ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

¹¹ 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>).

- (6) todėl Fondo lėšos turėtų būti mobilizuotos siekiant suteikti finansinę paramą Vokietijai ir Italijai;
- (7) siekiant kuo greičiau mobilizuoti Fondo lėšas, šis sprendimas turėtų būti taikomas nuo jo priėmimo dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sjungos bendrajame biudžete iš Europos Sąjungos solidarumo fondo mobilizuojami tokie įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai dėl stichinių nelaimių:

- (a) dėl 2024 m. gegužės ir birželio mėn. potvynių Vokietijai skiriama 112 071 681 EUR suma;
- (b) dėl 2024 m. birželio 29 d. potvynio Aostos slėnio autonominiame regione Italijai skiriama 3 959 872 EUR suma.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo *[priėmimo data]**.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

* Datą įrašo Parlamentas prieš paskelbiant OL.